

Laten we de AOW-leeftijd flexibiliseren

foto ANP

Laat burgers zelf beslissen op welke leeftijd ze hun AOW willen laten ingaan. Het biedt grote voordelen, aldus Bas Dieleman.

BAS DIELEMAN, ECONOOM, LID PIRATENPARTIJ

Van het verkiezingsprogramma van 50Plus, een politieke partij die zich met name voor ouderen inzet, zou je gedegen en goed onderbouwde standpunten ten aanzien van AOW en pensioen verwachten. Niets is minder waar. Sterker nog, het standpunt dat met stip op één staat in het verkiezingsprogramma van 50Plus, de AOW-leeftijd terug naar 65 jaar, kan in twee woorden worden samengevat; kiezersbedrog en onhaalbaar.

De AOW-leeftijd, de leeftijd vanaf wanneer een burger aanspraak heeft op een levenslange AOW-uitkering van ongeveer 10.000 euro per jaar, wordt momenteel stapsgewijs verhoogd. De AOW-leeftijd was 65 jaar tot 2013, is 65 jaar en 9 maanden in 2017 en wordt 67 jaar in 2021.

De belangrijkste reden voor het stapsgewijs verhogen van de AOW-leeftijd is het betaalbaar houden van ons stelsel van oudedagsvoorzieningen. Daarbij geldt dat hoe lager de AOW-leeftijd is, hoe meer burgers aanspraak kunnen maken op een AOW-uitkering en hoe hoger de uitgaven van de staat aan deze voorziening.

Volgens de miljoenennota 2017 geeft de staat dit jaar het astronomische bedrag van 37,5

miljard euro uit aan AOW-uitkeringen, terwijl de AOW-leeftijd al 65 jaar en 9 maanden is.

Miljarden extra nodig

Daar blijft het niet bij want het aantal burgers dat ouder is dan 65 jaar en niet veel later de AOW-leeftijd bereikt, zal volgens het CBS toenemen van circa 3 miljoen nu tot meer dan 4,5 miljoen in 2040. Dit terwijl de totale bevolking nauwelijks toeneemt. Dit betekent dat zelfs bij een AOW-leeftijd van 67 jaar in 2021, de uitgaven van de staat aan de AOW vele miljarden meer zullen bedragen dan bovengenoemde 37,5 miljard euro.

Alsof dit onze samenleving nog niet voor genoeg uitdagingen plaatst, daarbij doel ik op de vraag hoe we dit allemaal gaan betalen, wil 50Plus hier dus nog een flinke schep bovenop doen door de AOW-leeftijd te verlagen. Uit bovenstaande cijfers blijkt dat dit financieel onhaalbaar is, tenzij de belastingopbrengsten van de staat drastisch worden verhoogd.

Het zal niemand verbazen dat in het verkiezingsprogramma van 50Plus weinig aandacht wordt besteed aan de kosten van de verlaging van de AOW-leeftijd. Wel wordt aangegeven dat een verlaging van de AOW-leeftijd bijdraagt aan de bestrijding van de werkloosheid.

De gedachte hierachter is misschien dat 50Plus vindt dat ouderen banen inpikken van jongeren of dat ouderen plaats moeten maken voor jongeren. In dit verband merk ik twee zaken op. Ten eerste is er steeds meer behoefte aan kennis en ervaring die oudere werknemers hebben en die jonge werknemers nog niet hebben. Ouderen zijn dus van grote toegevoegde waarde voor de arbeidsmarkt. Ten tweede is de werkloosheid in Nederland gedaald sinds we zijn begonnen met de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd naar 67 jaar. Wat

overigens niet nadrukkelijk in het verkiezingsprogramma van 50Plus wordt genoemd terwijl het wel een redelijk argument is om niet voor alle burgers een AOW-leeftijd van 67 jaar te hanteren, is dat veel ouderen niet tot 67 jaar kunnen of willen werken. Dit geldt bijvoorbeeld voor degenen met zware beroepen zoals een bouwvakker.

Goed alternatief

Hoe moet het wel? Als het aan de Piratenpartij ligt, flexibiliseren we de AOW-leeftijd. Dat betekent dat burgers zelf kunnen beslissen vanaf welke leeftijd zij een AOW-uitkering ontvangen. De Piratenpartij vindt namelijk dat zij dit soort beslissingen uitstekend zelf kunnen maken. Daarnaast wordt tegemoet gekomen aan het eerder genoemde argument dat niet alle burgers tot 67 jaar kunnen of willen werken. Het voorstel tot flexibilisering van de AOW-leeftijd is overigens niet nieuw, maar het voorstel is tot op heden nog niet door de Tweede Kamer aangenomen.

Herrekenen

De systematiek van de flexibilisering van de AOW-leeftijd is dat een burger gedurende zijn leven aanspraak kan maken om een bepaald bedrag aan AOW-uitkeringen. Wenst hij dit eerder of later te ontvangen dan een standaard leeftijd van bijvoorbeeld 67 jaar, dan wordt de jaarlijkse uitkering actuariael herrekend. Actuarieel herrekenen betekent dat je ervoor zorgt dat het totaal aan AOW-uitkeringen dat een burger gedurende het leven ontvangt, gelijk blijft ongeacht de leeftijd waarop men met die uitkeringen begint.

Een voorbeeld: gemiddeld genomen leven degenen die 67 jaar worden nog zeventien jaar en ontvangen zij bij een AOW-uitkering van 10.000 euro per jaar,

in totaal 170.000 euro aan AOW-uitkeringen gedurende het leven. Kiest een burger ervoor om vanaf 64-jarige leeftijd AOW te ontvangen, dan wordt bovengenoemde 170.000 euro niet over zeventien maar over twintig jaar verdeeld, wat in een jaarlijkse AOW-uitkering van 8.500 euro per jaar resulteert. En kiest een burger ervoor om vanaf de 60-jarige leeftijd een AOW-uitkering te ontvangen, dan resulteert dit in een jaarlijkse uitkering van ruim 7.000 euro.

Ten onrechte wordt soms als nadeel van de flexibilisering van de AOW-leeftijd genoemd dat dit complex is voor de overheid en dan met name de uitvoerder, de SVB. Dit argument gaat niet op, omdat voor werknemerspensioenen al sinds jaar en dag een flexibele ingangsdatum geldt en pensioenfondsen en verzekeraars dit nagenoeg probleemloos uitvoeren. Het grote voordeel van het flexibiliseren ten opzichte van het verlagen van de AOW-leeftijd is, dat tegemoet wordt gekomen aan het argument dat sommige burgers niet tot 67 jaar kunnen of willen werken, terwijl de uitgaven van de staat aan de AOW niet veel hoger worden dan nu het geval is. Daar zullen ouderen niet alleen zichzelf, maar ook hun kinderen en kleinkinderen een groot plezier mee doen.

50Plus van lijsttrekker Henk Krol heeft een algemene verlaging van de AOW-leeftijd in zijn verkiezingprogramma staan. foto KOEN VAN WEEL, anp